

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pressi- ja teabeosakond

PRESSITEADE nr 57/04

13. juuli 2004

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas 27/04

Euroopa Ühenduste Komisjon versus Euroopa Liidu Nõukogu

EUROOPA KOHUS SELGITAB OMA OTSUSEGA KOMISJONI JA NÕUKOGU PÄDEVUST ÜLEMÄÄRASE EELARVEPUUDUJÄÄGI MENETLUSES

Kohus tunnistas Euroopa Ühenduste Komisjoni hagi vastuvõetamatuks osas, milles palutakse tühistada Saksamaa ja Prantsusmaa kohta Euroopa Liidu Nõukogu otsuste vastu võtmata jätmine. Seevastu tühistas kohus nõukogu vastuvõetud järeldused, millega nõukogu peatas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse ja muutis soovitusi, mida ta on varem esitanud kummalegi nimetatud liikmesriigile ülemäärase eelarvepuudujäägi likvideerimiseks.

A. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust reguleerivad sätted

EÜ asutamisleping näeb majandus- ja rahaliidu raames ette ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse,¹ mille eesmärk on ergutada ja vajaduse korral sundida asjassepuutuvat liikmesriiki oma eelarvepuudujääki vähendada (kohtuotsuse punktid 68–70). Peamiselt nõukogu ülesanne on tagada, et liikmesriigid peaksid kinni eelarvedistsipliinist (punkt 76).

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus on mitme staadiumiga menetlus, mille käik ning asjaomaste institutsioonide ülesanded ja volitused on täpsustatud EÜ asutamislepingus (punktid 77 ja 78). Selle menetluse tulemusel võidakse rakendada liikmesriikide suhtes sanktsioone (punkt 77).

Iga menetlusstaadium, mil küsimus suunatakse nõukogule, eeldab, et nõukogu kontrolliks komisjoni soovitusel põhjal, kas liikmesriik on täitnud kohustusi, mis tulenevad nõukogu varasematest soovitustest ja otsustest tema kohta (punkt 79).

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitlevaid EÜ asutamislepingu sätteid on täpsustatud ja tugevdatud stabiilsuse ja kasvu paktiga, mis koosneb eelkõige Euroopa

¹ Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 104.

Ülemkogu 17. juuni 1997. aasta resolutsioonist ja samal aastal vastuvõetud määrusest ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta² ((punkt 71).

Nimetatud määrus näeb ette täpsed tähtjad, mida tuleb ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse käigus järgida, samuti menetluse peatamise tingimused (punkt 78).

B. Kohtueelne menetlus

Komisjoni soovitusel põhjal otsustas nõukogu, et Saksamaal ja Prantsusmaal eksisteerib ülemäärane eelarvepuudujääk. Nõukogu võttis vastu kaks soovitusel, milles ta määras neile liikmesriikidele tähtja meetmete võtmiseks ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks (punktid 7 ja 8).

Tähtja möödumise järel esitas komisjon nõukogule soovitusel, et nõukogu võtaks vastu otsuse selle kohta, et ei Saksamaa ega Prantsusmaa ole nõukogu soovitusel reageerinud tõhusate eelarvepuudujääki vähendavate meetmetega. Veel soovitas komisjon nõukogul hoiatada neid kahte liikmesriiki, et neil tuleb võtta meetmeid oma eelarvepuudujäägi vähendamiseks (punktid 9–12).

25. novembri 2003. aasta istungil pani nõukogu komisjoni ettepanekud hääletusele, kuid nõutavat häälteenamust ei saavutatud. Samal päeval võttis nõukogu vastu samasisulised järeldused kummagi liikmesriigi kohta, millega ta otsustas peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse Saksamaa ja Prantsusmaa suhtes ning kummagi liikmesriigi võetud kohustusi arvestades andis neile soovitusel ülemäärase eelarvepuudujäägi vähendamiseks (punktid 13–15, 20).

27. jaanuaril 2004 andis komisjon asja Euroopa Kohtusse,³ et vaidlustada komisjoni soovitatud otsuste vastu võtmata jätmise nõukogu poolt ning nõukogu vastuvõetud järeldused (punkt 1).

C. Taotlus tühistada nõukogu poolt komisjoni soovitusel vastu võtmata jätmise, millega soovitati vastu võtta esiteks otsused selle kohta, et Saksamaa ja Prantsusmaa ei ole võtnud tõhusaid meetmeid oma eelarvepuudujäägi vähendamiseks, ja teiseks otsused nende kahe liikmesriigi hoiatamise kohta

Kõigepealt sedastas kohus, et kui komisjon soovitab nõukogul vastu võtta sellised otsused nagu käesolevas asjas ja nõukogus puudub nõutav häälteenamus, ei ole asutamislepingu mõttes otsust vastu võetud – ka mitte vaikimisi otsust (punktid 31–33).

Seetõttu otsustas kohus, et komisjoni soovitatud otsuste vastu võtmata jätmist nõukogu poolt **ei saa pidada aktiks, mida oleks võimalik tühistamishagiga vaidlustada, ja tunnistas hagi selles osas vastuvõetamatuks** (punkt 34).

D. Taotlus tühistada nõukogu vastuvõetud järeldused selles osas, milles need sisaldavad otsuseid peatada Saksamaa ja Prantsusmaa suhtes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus ja otsuseid muuta soovitusel, mida nõukogu on varem andnud neile liikmesriikidele

² Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

³ Komisjoni taotlusel määras Euroopa Kohtu president 13. veebruaril 2004, et asi tuleb lahendada kiirendatud menetluse korras.

ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks

Selles osas, milles hagi oli suunatud **nõukogu järelduste** vastu, tunnistas kohus hagi vastuvõetavaks, sest nõukogu järelduste eesmärk on **õiguslike tagajärgede tekitamine**. Nimetatud järeldustega peatati pooleliolevad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused ja muudeti varasemaid nõukogu vastuvõetud soovitusi (punkt 50).

Seejärel sedastas kohus, et nõukogul on selles valdkonnas kaalutusõigus, sest ta võib muuta komisjoni soovitatud meedet, lähtudes majandusandmete erinevast hindamisest, võetavatest meetmetest ja ajakavast, mida asjassepuutuv liikmesriik peab järgima (punkt 80).

Kuid **nõukogu ei või eirata asutamislepingus sätestatud reegleid ega ka reegleid, mida ta ise on endale määrusega nr 1467/97 kehtestanud** (punkt 81).

- *Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peatamise osas* toonitas kohus, et määruses on ammendavalt loetletud juhud, mil saab peatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse. Peatamise eelduseks on, et asutamislepingu kohaselt esitatud nõukogu soovitusel või hoiatusel reageerides võtab asjassepuutuv liikmesriik nõuetekohased meetmed (punktid 83, 84 ja 78). Kohus mõõnis, et tegelik peatumine võib tuleneda asjaolust, et nõukogu, kellele komisjon on esitanud soovitusel, et võta otsust vastu nõutava häälteenamuse puudumise tõttu (punkt 86).

Kuid oma 25. novembri 2003. aasta järeldustes ei piirdu nõukogu tõdemisega, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus on tegelikult peatunud, sest komisjoni soovitatud otsuse vastuvõtmine on võimatu. Nõukogu järeldused seavad menetluse peatamise sõltuvusse asjassepuutuva liikmesriigi kohustuste täitmisest, piirates seega niikaua, kuni kõnealuseid kohustusi peetakse täidetuks, nõukogu pädevust teha komisjoni varasema soovitusel põhjal liikmesriigile hoiatus. Seega ei lähtuks nõukogu hinnang hoiatuse tegemisel enam asjassepuutuvale liikmesriigile eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks juba antud soovitusel sisust, vaid liikmesriigi ühepoolsetest kohustustest.

- *Ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks antud nõukogu soovitusel muutmise osas* märkis kohus, et kui nõukogu on soovitusel vastu võtnud, **ei või ta neid ilma uue komisjonipoolse algatusel muuta**, sest komisjonil on ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses algatusõigus (punkt 92).

Nõukogu järeldustel aga ei eelnenud komisjoni algatusel, et nõukogu võtaks vastu varasematest soovitusel erinevad soovitusel ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks (punkt 94).

Lisaks sellele võeti kõnealustes järeldustes sisalduvad soovitusel vastu hoiatamisotsuse vastuvõtmiseks ettenähtud korras, mis erineb ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks antavate soovitusel vastuvõtmise korrast (punkt 95).

Neil asjaoludel tühistas Euroopa Kohus nõukogu 25. novembri 2003. aasta järeldused (punkt 97).

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kättesaadav kõigis ametlikes keeltes.

Kohtuotsuse täistekst on Euroopa Kohtu veebileheküljel

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=et>

*Üldjuhul on kohtuotsuse tekst kättesaadav alates selle kuulutamise päeva kella 12.00-st
(Kesk-Euroopa aja järgi).*

Täiendavat informatsiooni annab Gitte Stadler.

Telefon (0052) 4303 3127, faks (00352) 4303 3656.

*Kohtuotsuse kuulutamise teleülekanne on kättesaadav uudisteagentuuri "Europe by Satellite"
kaudu.*

*Seda teenust pakub Euroopa Komisjoni pressi- ja teabepeadirektoraat,
L-2920 Luxembourg, telefon (00352) 4301 35177, faks (00352) 4301 35249
või B-1049 Brüssel, telefon (0032) 2 2964106, faks (0032) 2 2965956.*